

Phẩm 111: BẢY LUẬT NGHI BẤT THIỆN

Bảy luật nghi bất thiện là giết hại, trộm cắp, tà dâm, nói hai lưỡi, nói thô ác, nói dối, nói thêu dệt, nếu người đối với bảy việc này, hoặc đầy đủ, hoặc không đầy đủ, đều gọi là người luật nghi bất thiện.

Hỏi: Những gì tạo thành luật nghi bất thiện?

Đáp: Tạo thành luật nghi bất thiện sát hại là những người hàng thọt thợ săn... Tạo thành trộm cắp là những kẻ trộm cướp. Tạo thành tà dâm là hành dâm chẳng phải đạo, cùng với dâm nữ. Tạo thành việc nói dối là những người ca múa xướng hát. Tạo thành việc nói hai lưỡi là ưa thích hủy báng và đọc tụng những sách nhằm nhí, gây tạo những sự việc của quốc gia. Tạo thành việc nói thô ác là quở ở các địa ngục, cũng dùng lời nói thô ác này để nuôi mạng sống của mình. Tạo thành lời nói thêu dệt là tập hợp những ngôn từ làm cho người cười đùa. Có người nói: “Các vua, tể tướng xử trị việc vua, thường tạo thành những luật nghi bất thiện này”. Việc này không đúng. Vì sao? Vì nếu người tạo tội liên tục không ngừng, gọi là tạo thành Luật nghi bất thiện, còn các vua quan thì không phải vậy.

Hỏi: Làm sao có được luật nghi bất thiện này?

Đáp: Tùy theo chỗ tạo tác nghiệp bất thiện mà được.

Hỏi: Là từ chỗ giết hại một chúng sinh nên được luật nghi này, hay do tất cả chúng sinh mà được?

Đáp: Do tất cả chúng sinh mà được. Như người trì giới, đối với tất cả chúng sinh thì thành tựu luật nghi thiện. Luật nghi bất thiện cũng vậy. Nếu theo đấy giết chúng sinh thì bị hai loại vô tác: Một bị quy về tội giết hại, hai là quy về luật nghi bất thiện. Đối với các chúng sinh khác thì được thâu nhiếp trong luật nghi bất thiện

Hỏi: Thời gian bao lâu tạo thành được luật nghi bất thiện này?

Đáp: Cho đến chưa được tâm xả thì thường tạo thành.

Hỏi: Nếu người do tâm mềm yếu thấp kém thì được luật nghi Bất thiện, như các tâm tham nên được. Người này thường tạo thành như vậy hay là còn được nữa?

Đáp: Tùy theo tâm, tùy nhân duyên của phiền não, lại được luật nghi bất thiện ấy. Mỗi khi nhớ nghĩ đến tất cả chúng sinh thì khởi bảy loại này. Bảy loại này có thượng trung, hạ nên có hai mươi mốt thứ. Như vậy, trong mỗi niệm đối với tất cả chúng sinh thường có.

Hỏi: Luật nghi bất thiện này làm sao bỏ được?

Đáp: Tùy lúc hành trì luật nghi Thiện thì trừ bỏ, khi chết cũng bỏ.

Lại phát tâm sâu xa là từ nay trở đi không còn tạo tác nữa, khi ấy cũng xả bỏ. Có luận sư cho: Khi nào chuyển căn là bỏ. Việc này không đúng. Vì sao? Vì những người không có khả năng nam tính cũng được thành tựu. Trong luật cũng dạy: Nếu Tỳ-kheo chuyển căn không mất luật nghi. Nên biết chẳng phải vì chuyển căn mà bỏ được.

Hỏi: Trong năm đường chúng sinh, ở trong đường nào tạo thành luật nghi bất thiện?

Đáp: Chỉ con người mới tạo thành, còn các đường khác thì không. Có người nói: Các sư tử, hổ lang thường đem nghiệp bất thiện để sinh sống cũng cần tạo thành.

Phẩm 112: BẢY LUẬT NGHI THIỆN

Bảy luật nghi thiện là không giết hại cho đến không nói lời thêu dệt.

Hỏi: Số phi chúng sinh có được luật nghi thiện không?

Đáp: Được, nhưng phải do nơi chúng sinh. Luật nghi thiện có ba loại: giới luật nghi, thiên luật nghi, định luật nghi.

Hỏi: Vì sao chẳng nói luật nghi vô lậu?

Đáp: Luật nghi vô lậu được thấu nhiếp trong hai loại sau, nên chẳng trình bày riêng. Có luận sư cho là có đoạn luật nghi. Nghĩa là khi lìa cõi Dục thì được luật nghi thiện, do đoạn trừ các điều ác như pháp giới v.v... nên gọi là Đoạn. Thật ra thì tất cả luật nghi đều thấu nhiếp trong ba loại.

Hỏi: Các ngoại đạo được giới luật nghi này không?

Đáp: Được, vì người này cũng do thật tâm xa lìa các điều xấu ác. Nên giới sư dạy: Từ ngày nay người chẳng nên khởi tâm giết hại, tạo tội.

Hỏi: Chúng sinh ở các đường khác có được giới luật nghi này không?

Đáp: Trong kinh dạy: “Các loại rồng v.v... cũng có thể thọ giới tu một ngày”, nên biết là có.

Hỏi: Có người nói: Những người không khả năng nam tính, không có giới luật nghi. Việc này là thế nào?

Đáp: Giới luật nghi này do nơi tâm sinh, những người không khả năng nam tính cũng có tâm thiện tại sao không được.

Hỏi: Tại sao chẳng cho làm Tỳ-kheo?

Đáp: Người này bị phiền não trói buộc rất sâu dày nên khó chứng được đạo. Lại người này chẳng ở trong Tỳ-kheo, Tỳ-kheo Ni, vì thế nên không được chấp thuận. Trong ấy cũng có ngăn chặn những người khác. Như người mất nhìn lệch v.v... người này cũng được luật nghi thiện này.

Hỏi: Trong giới luật ngăn cấm các tội nghịch, các giặc trú làm hoen ố Tỳ-kheo ni, nên chẳng cho làm Tỳ-kheo. Những người ấy cũng có luật nghi thiện?

Đáp: Người này nếu là cư sĩ hoặc được luật nghi thiện, như chẳng ngăn cản người ấy thực hành các pháp thiện như từ bi, bố thí. Như thế, nếu có giới luật nghi ở thế gian thì đâu có lỗi gì? Chỉ do những người này bị nghiệp xấu ác làm cấu uế cũng bị chướng ngại nơi Thánh đạo, vì

thế không cho phép xuất gia.

Hỏi: Có phải từ một chúng sinh có thể giết hại mà được luật nghi thiện hay là đối với tất cả chúng sinh mà được?

Đáp: Điều đối với tất cả chúng sinh mà được. Nếu không như vậy thì luật nghi tức có giới hạn, mà có giới hạn thì không đầy đủ. Lại luật nghi này có tăng giảm, cũng giống với pháp Ni diên tử. Nghĩa là trong vòng một trăm do tuần không có các lỗi giết hại. Vậy nên luật nghi không có phân biệt. Hoặc có người cho rằng: Ta đối với người này là bỏ giết hại, người này chẳng là, thì người ấy chẳng được giới luật nghi này. Có luận sư cho là nếu thực hành bố thí, tâm từ v.v... thì được phước đức. Giới cũng như vậy, như giữ một giới cũng được phước một giới. Như vậy đối với một chúng sinh cũng được luật nghi.

Hỏi: Giới luật nghi này có hai loại: Một là trọn đời. Hai là một ngày đêm. Trọn đời là như giới Tỳ-kheo, Ưu-bà-tắc. Một ngày đêm là như thọ tám giới. Một ngày đêm, việc ấy như thế nào?

Đáp: Việc này thường không nhất định. Hoặc một ngày một đêm, hoặc chỉ một ngày, hoặc là một đêm, hoặc nửa ngày, hoặc nửa đêm, tùy theo khả năng lãnh thọ. Xuất gia thì phải trọn đời. Nếu nói: Tôi chỉ thọ một tháng hay hai tháng, hoặc chỉ một năm thì chẳng gọi là được pháp xuất gia. Năm giới cũng vậy.

Hỏi: Nếu được luật nghi thiện rồi, trở lại phá mất luật nghi không?

Đáp: Không mất. Chỉ vì pháp bất thiện làm cấu uế luật nghi này.

Hỏi: Nhưng chỉ đối với chúng sinh hiện tại được giới luật nghi, hay là do chúng sinh nơi ba đời được?

Đáp: Điều do chúng sinh trong ba đời mà được. Như người cúng dường đấng Thế Tôn ở quá khứ cũng được phước đức. Luật nghi cũng vậy. Vì thế, tất cả chư Phật cùng một giới phẩm. Luật nghi này là vô lượng. Như đối với một chúng sinh được khởi bảy thứ, do thiện căn không tham v.v... sinh khởi, cũng do tâm thương, trung, hạ mà phát khởi, nên có nhiều loại. Như một người thì đối với tất cả chúng sinh cũng thế, trong mỗi niệm thường được, nên có vô lượng.

Hỏi: Thời gian bao lâu mới được giới luật nghi?

Đáp: Có người thọ giới một ngày là luật nghi thứ nhất. Ngày thọ giới Ưu-bà-tắc là luật nghi thứ hai. Ngày xuất gia làm Sa-di là luật nghi thứ ba. Ngày thọ giới cụ túc là luật nghi thứ tư. Ngày được thiền định là luật nghi thứ năm. Ngày được dứt trừ định vô sắc là luật nghi thứ sáu. Ngày được hết các phiền não là luật nghi thứ bảy. Tùy theo chỗ chứng

đạo quả, mà được thiện luật nghi nữa, nhưng những luật nghi đã được từ trước chẳng mất. Song loại nào hơn thì được tên gọi, như vậy thì phước đức càng tăng thêm. Vì giới luật nghi này đối với tất cả chúng sinh trong mỗi niệm thường được, nên nói: Có giới luật nghi một ngày, thì bốn tạng báu lớn không bằng một trong mười sáu phần. Thiện luật nghi, luật nghi vô lậu, tùy theo sự thực hành của tâm, còn giới luật nghi không tùy theo chỗ thực hành của tâm.

Hỏi: Có người nói: Khi nhập định thì có thiện luật nghi mà xuất định thì không, việc này là thế nào?

Đáp: Xuất nhập thường có cả. Người này được thật, không gây tạo pháp xấu ác, trái nghịch với pháp giới, thường không làm ác, tâm thiện thù thắng, nên thường có.

Hỏi: Như thiên trong cõi Vô sắc, không phá hoại giới pháp thì lấy gì trái nghịch mà gọi là luật nghi thiện.

Đáp: Pháp nên là như vậy. Các bậc Tiên Thánh đều được luật nghi thiện. Nếu lấy sự trái ngược với pháp giới, nên có được luật nghi, thì phải do làm náo hại chúng sinh mà được luật nghi thiện. Có những lỗi như thế nên không đúng.
